

AZ EGYHÁZKÖZSÉG TÖRTÉNETE

A *Historia Domus* feljegyzése szerint, valamint Benák Imre iskolaigazgató 1924-ben elkészített hetvenkilenc oldalas kéziratában találhatjuk meg a Tordára vonatkozó alábbi adatokat:

Az 1776 és 1798 között idetelepített Szeged környéki magyar polgárok római katolikus vallásúak voltak. A telepések a falu kialakulása után, 1803-ban, a mostani templommal szemben, a jelenlegi helyi közösség épülete helyén, a gróf jóvoltából egy nádfedeles templomot építettek, és 1803. május 16-án felszentelték Nepomuki Szent Jánost választva védőszentül.

Ettől az évtől kezdve minden esztendőben május 16-án tartották meg a falu legnagyobb ünnepét, a búcsút. 1992-ben, miután elkészült az új művelődési otthon, a búcsút áthelyezték a május 16-ához legközelebb levő vasárnapra, s ezt a falu szocialista ünnepének nevezték el. A hitközség és a hívő közösség azonban május 16-án, szentmisével egybekötve, méltó tisztelettel emlékezik meg védőszentjéről, Nepomuki Szent Jánosról. Torontál vármegye nemes családjainak névjegyzékébe éppen 1803. május 16-án jegyezték be Pejacsevich János tordai földbirtokost. Lehet, hogy a véletlennek köszönhető, de az is lehet, hogy nagylelkűsége miatt került be éppen ezen a dátumon a nemesi családok névjegyzékébe, hiszen a templom építésének költségeit ő fedezte.

Torda a telepítéstől 1923. február 10-éig Csanád megye püspökségéhez tartozott. 1923-tól 1987-ig a nagybecskereki Bánáti Apostoli Kormányzóság irányítása alatt volt. 1987-től a bánsági megyés püspökséghez tartozik.

Községünk lakosai az állami ünnepek mellett a vallási és a hitközség által fogadott ünnepeket is megtartják. Fogadott ünnep a faluban húsvét harmadnapja (kolerajárvány ellen fogadták meg a falubeliek), pünkösd harmadnapja (fagy ellen), június 13-a, Szent Antal napja (jégverés ellen) és szeptember 4-e, Rozália napja. Ezt a napot 1866-ban a nagy kolerajárvány idején fogadták meg ünnepnek, mert azon a napon nem volt egyetlen halott sem.

Az új templom építését 1846. június 2-án kezdték el, és 1848. december 22-én fejezték be. Ezen a napon szentelte fel a csanádi püspök engedélyével a tordai születésű Mihailovits József püspöki titkár, ő tette le a templom alapkövét is 1846. június 2-án.

Feljegyzések a templomban

A templomban írásos feljegyzések találhatók. A misszionáriusok látogatásáról a következő feljegyzés tanúskodik a templomban elhelyezett kereszten: Misszionáriusok 1907-ben, 1932-ben, 1957-ben és 1987-ben.

1870-ben Csonti János tordai hívő saját költségén padokkal látta el a templomot.

1894-ben Csanád egyházmegye püspöke, Cserneki és Tárkeői Bessewffi Sándor bérmaútja alkalmával a helység határában hintójával felborult, és eltörte a bal lábát. A hosszas betegségből szerencsésen felépült, s ennek tiszteletére az egyházmegye papjai elkészítették a Jézus szíve oltárt.

1922-ben Dobai Mátyás és neje, Tóth Verona tordai hívők saját költségükön újrafestették a templomot.

1959-ben a Kanadában élő tordai származású Szekeres család adományából készült el a templom második bejáratí ajtaja.

1969-ben a tordai hívők közössége ismét befestette a templomot.

1978. május 2-án szentelték az új oltárt, amelyet Isten dicsőségére csináltatott Vastag Béla Németországban élő, tordai születésű teológus, aki egykoron a djakovói Hittudományi Egyetem hallgatója volt. Ebből az alkalomból a templomnak adományozott egy aranykelyhet is. 1998-ban Vastag Béla teológus neve ismét felkerült a díszablára, mivel az új templom (1846–1848) építésének százötvenedik évfordulója alkalmából nagy összeggel járult hozzá a templom újrafestéséhez.

1992-ben a tordai hívő nők önkéntes munkával elkészítették az oltár- és egyéb terítőket.

Az új parókia 1967-ben épült fel. A helybeliek önkéntes munkával először lebontották a régi paplakot, majd ugyanígy, összefogással felépítették az újat. Az ehhez szükséges pénz nagyobbik részét önkéntes adományokból gyűjtötték össze.

1989-től msgr. Bú András nagybecskereki születésű plébános áll a hitközség élén. 1992-ben a helyi egyházközség msgr. Bú András plébános vezetésével elkészítette a templomépítés százötvenedik évfordulójának méltó megünneplésére vonatkozó tervét. A kivitelezéshez azonnal hozzá is kezdtek. A haranglábat átépítették golyóscsapágyra, a harangozást villamosították, megjavították és villamosították a toronyórát, felújították a harangtorony padlózatát és a lépcsőfeljáratot. A templom előtt és körül betonút épült, a templom és a temető előtt pedig parkolóhely. A templom és a temetőkápolna falait a legkorszerűbb technológiával kiszárították, felújították a sekrestyét, új, korszerű villanyvilágítást vezettek be a templomba. Elkészült a teljes kiszárítás, újravakolás és újrafestés, a teljes villamosítás, az esőcsatorna felújítása, a bejáratok feletti terasztetők kiépítése.

A tervezett ütemben folytak a munkák, így 1998-ban a tordai hívő közösség méltóképpen ünnepelte meg a templom építésének százötvenedik évfordulóját.

Harangok és harangozók

A harangokkal és a harangozókkal kapcsolatban Sári Reginától és fiától, Sári Tibortól a következő adatokat tudtam meg:

„Édesapám, Sári István 1972-ben lett harangozó. Én még fiatal gyerek voltam, de jól emlékszem, hogy amikor átvettük a hivatást, édesapám azt mondta: »Ha a mi családunk is annyi ideig lesz harangozó, mint a Visnyei család, akkor sokáig fogunk élni és szolgálni az Isten házáat.«

A Visnyei család a tizenkilencedik század végétől egészen 1972-ig volt a falu harangozója.

Hogy a tizenkilencedik században kik voltak a harangozók, azt sajnos édesapám nem kérdezte meg Visnyei Józsi bácsitól. Édesapám 1990-ben elhunyt, azóta édesanyámmal harangozunk. Közel lakunk a templomhoz, nem nagy fáradság eljutni oda. Azonkívül nagyon megszerettük és szívesen végezzük ezt a munkát, a templom tisztántartását, ami a harangozói teendőkhöz jár.

Nagyon érdekel a harangok története – folytatta Tibor. – Több alkalommal lejegyeztem a rájuk írt szövegeket. A kis harang, a lélekharang 1906-ban készült Temesvárott. Ez áll rajta: »Szent József, könyörögj a megholt hívekért! Öntötte Novotni Antal Temesvárott 1906-ban.« A második harang felirata a következő: »Torda község népének Mezei József bíró elnöklete alatt összegyűjtött adományok 1923-ban. Keresztszülők: Mészáros Zakariás és neje, Frank Margit. Sailo A. Blazina Zágráb.« A harmadik harang felirata így szól: »Lőrök József és neje, Bagdal Anna adománya Szent József dicsőítésére 1923-ban. Gyártó Sailo B. Blazina Zágráb.« A negyedik, vagyis a nagyharang a következő felirattal helyeztetett el: »E nagyharang beszentelését Isten dicsőítésére, imádságra híveinek közadakozásából létesítette az Úrnak 1926. évében főtisztelendő Prém Péter tordai plébános úr, köszönik és örökké áldják őt érte hálás hívei. Keresztszülők: Gyenge Ferenc és neje, Bodó Ágota, Zvonolivnica, P. Jovanović i drugovi, Novi Sad. Szent Ferenc és Szent Ágota, könyörögj érettünk!«

Egy jegyzőkönyv szerint 1858-ban két harang volt: a kis- és a nagyharang. Benák Imre iskolaigazgató feljegyzése: A nagyharangot 1917-ben a katonaság leszerelte, és a toronyablakon keresztül a templom előtt leszórt, egy méter magaságú homokba lökte. A harangnak nem történt baja – emlékezett vissza Torma György kilencvenhat éves nagybátyám. A harangot a katonák kocsira emelték és elvitték. A faluban ekkor begyűjtötték még a rézmozsarakat és a réz gyertyatartókat is, mert a hadiiparnak nagy szüksége volt a rézre ágyúöntés céljából.

Temetkezési helyek

A ránk maradt levéltári adatok, valamint a feltárt temetkezési helyek alapján a jelenlegi temető a falu nyugati szélén a 437-es telekjegyzőkönyvben bejegyzett öt kataszter holdat tesz ki. Ezt a telket gróf Pejacevich Péter 1882-ben a 3172/1882-es szám alatt ajándékozta a tordai községnek. Szentesi István néhai tordai plébános



Benák Imre beszédet mond Prém Péter sírjának felszentelésén 1935-ben

írással beszámolója szerint ezt a temetőt 1846-ban kezdték használni. Egy felmérés szerint már több mint tízezer halottat temettek el ott. A kápolnában található írással feljegyzés szerint a kápolnát 1832-ben építették, ugyanis ebben az esztendőben temették el kriptájába Mihailovits Erzsébetet (született Tasszinger), Mihailovits József zágrábi érsek édesanyját. Ugyancsak itt helyezték örök nyugalomra Mihailovits Istvánt, az érsek édesapját 1860. január 6-án. 1883. augusztus 5-én temették ide ifjú Mihailovits Ödön orvost (Tordán született 1856. március 20-án), Torontál vármegye Árvaszékének elnökét.

Amint már említettük, az 1992-ben meghozott terv szerint a temető is felújításra került. 1992 és 1998 között elvégezték a kápolnafalak kiszárítását, újra tartarozták, 2002-ben a főbejáratig elkészült az új betonút (a tordai helyi közösség anyagi támogatásával és a tordai polgárok önkéntes munkájával), ugyanebben az esztendőben sor került a stációk teljes felújítására, amelyet a Németországban élő, tordai születésű Bearzatto Mészáros Ilonka támogatott, de a teljes felújításhoz nagymértékben hozzájárultak Kovács István (Szimó), Tóth János (Pasala) tordai lakosok, valamint a tordai születésű, Budapesten élő Szekeres család, továbbá a helyi közösség és az egyházközség tanácsa is.

Az első telepeselek temetkezési helye a mostani Tito marsall utcától keletre, a volt Liliom utca nyugati részéig terült el. Itt temetkeztek a zsidók is. (A zsidó temetőt egy keskeny csatorna választotta el a római katolikus temetőtől.) Ezen a helyen még a huszadik században is temetkeztek. Később futballpályát rendeztek be rajta, de egy időben a vásárokat is itt rendezték meg.

A zsidó temetőben a Berger család síremléke még ma is megvan. A síremléken a következő felirat olvasható:



Berger Fülöp síremléke a zsidó temetőben



A Berger-féle ház napjainkban

„Itt nyugszanak:

Berger Fülöpné sz. Eibensütz élt 56 évet meghalt 1914. október 27-én

Berger Fülöp élt 71 évet meghalt 1918. október 29-én. Béke legyen drága po-
raik felett.”

A síremléken a magyar szöveg héberül is fel van írva.

Temetkezési hely volt a Kistordapart a volt téglagyár közelében, továbbá a Nagysusány déli részén, a Hangyakút északi részén, valamint a Kossuth Lajos és a Boris Kidrič utca kereszteződésén is. Ezen a helyen még ma is megtalálhatók a sírhelyek.



Új harangláb a tordai temetőben

A római katolikus papok névsora a betelepítéstől napjainkig

A falu első papja Jurancsics István ferences rendi szerzetes volt. Jurancsics István azonban rövid ideig vezette a tordai hitközséget, mert már 1804-ben Kiss Rezső végzi a papi teendőket, 1806-ban pedig Kohajda István, aki szintén rövid ideig maradt a községben. 1806-tól 1813-ig Simonyi Ferenc látja el a hitközségben a lelkészi teendőket. 1813-tól 1829-ig Victoris János a falu papja. 1829-ben rövid ideig Kasza István vezeti a hitközséget, majd 1829-től 1874-ig, negyvenöt éven át Ámend Frigyes az állandó pap. Ámend Frigyesről a tizenkilencedik században nagyon sok jót és szépet jegyeztek fel a falubeliek. Részt vett az úgynevezett „nagy szaladásban” az 1848/1849-es szabadságharc idején. Az ő nevéhez fűződik az új templom építése is, amelyet 1846. június 2-án kezdtek el, és 1848. december 22-én fejeztek be. 1874-től 1897-ig Rózsa János volt a község plébánosa, őt 1897-től 1917-ig Bezdán József követte. 1917-től 1920-ig Baktay János volt a falu lelkésze. 1920-ban rövid ideig Szalma József látta el a papi teendőket a faluban. 1920-tól 1935-ig Prém Péter a község plébánosa, és egyben pápai kamarás is. Prém Péter halála után 1935-től 1952-ig Boday József áll a tordai hitközség élén. Időközben több mint négy esztendő raboskodik, a begaszentgyörgyi Schuld plébános helyettesíti. 1952-től 1955-ig Sipos László a község lelkésze, 1955-től 1961-ig Ágoston Ferenc a plébános, 1961-től 1974-ig Szentesy Imre. Szentesy Imre ideje alatt épült fel a parókia. 1974-ben rövid ideig Erős Ferenc, 1974-től 1976-ig Lőrinc Mihály, a falu szülötte a pap. 1976-ban néhány hónapig Both István, utána ismét egy ideig

Lőrinc Mihály, majd 1976-tól 1982-ig Kiss Béla áll a hitközség élén. Kiss Béla papskodása idején készült el az új oltár, amely nem háttal, hanem szemben van a hívőkkel. Az új oltár elkészítésének költségeit Vastag Béla teológus pénzelte. Kiss Bélát 1982-ben egy ideig a muzslyai Zorko Štefan követi a tordai plébánián. 1982-től 1983-ig Pósa Gyula a lelkipásztor, majd 1983-tól 1984-ig Nagybecskerekéről jár ki a lelkipásztori teendők végzésére Tietze Jenő. 1984-től 1989-ig, október közepéig, Fiser János a tordai plébános, majd 1989-től msgr. Bú András. 2010-től pedig msgr. Bogdán József a falu plébánosa.

Torda az elmúlt kétszáz év alatt mindössze két felszentelt papot adott. Mihailovits József 1814. január 16-án született Tordán. Édesapja, Mihailovits István a gróf Pejacevich család tordai földbirtokos birtokán volt gazdatiszt. Szerémből jöttek Tordára, nemzetiségük horvát volt, de itt-tartózkodásuk ideje alatt teljesen elmagyarosodtak.

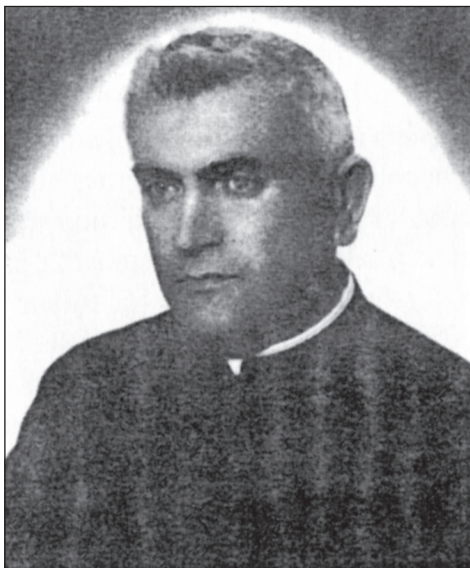
Mihailovits József a hivatalos feljegyzések szerint a gimnáziumot Temesváron és Szegeden végezte el, a teológiát Temesváron fejezte be. 1836-ban misés pappá szentelték, Temesváron belvárosi segédlelkész lett, és mint ilyen, az illír ajkú fegyencek lelki üdvére tartott reggeli oltárbeszédeivel nagy humanizmusának adta tanújelét. Lonovics csanádi püspök által maga mellé hívatván, tizenöt évig szolgálta a püspököt, egyre feljebb emelkedett, míg 1841-ben titkár, szentszéki ülnök, majd irodaigazgató lett. Ez időben elkísérte a püspököt külföldi utazásaira, részt vett annak titkáráként három országgyűlésen, ami szónoki tehetségének és magasabb egyházi és politikai látókörének kifejlődésére nagy hatással volt. 1848-ban



Falunk plébánosa, msgr. Bogdán József



*Mihailovits József bíboros, zágrábi érsek
(Tordán született 1814. január 16-án,
meghalt Zágrábban 1891. február 18-án)*



*Lőrinc Mihály (1912–1978) tordai
születésű plébános*

Ferdinánd király kanonoknak nevezte ki. A szabadságharc alatt a magyar kormány által kinevezett püspöki másodhelyettesként teljesítette kötelességét. A fegyverletétel után elfogták, és vagyonának és hivatásának elvesztése mellett négyévi várfogságra ítélték. 1852-ben kegyelmet kapott, és a kormány rendeletére Tordán lett segédlelkész, ahonnan 1855-ben Némethesenyőre került plébánoshelyettesnek. Négy év múlva esperesnek és tanfelügyelőnek nevezte ki Csanády Sándor püspök. 1861-ben Temesvár választotta meg a város lelkészének, majd képviselőjének. Ez időtől kezdve jelentős tevékenységet fejtett ki, és élénken részt vett a város egyházi, köz- és kulturális ügyeiben. Különösen a magyar közoktatás terén vannak nagy érdemei, melyek elismeréséül 1870-ben őfelsége dalmi püspökké, majd ugyanazon évben zágrábi érsekké nevezte ki. 1868-ban a Lipót-rend, 1877-ben a Szent István-rend nagykeresztjével tüntette ki, és valóságos belső tanácsosává tette meg. Ötvenéves papi jubileuma alkalmával a király igen kegyes kézirattal fejezte ki elismerését. Meghalt 1891. február 18-án Zágrábban. Ott is van eltemetve. Számos egyházi és országgyűlési beszédet tartott, melyek a korabeli lapokban jelentek meg. (*Torontál Vármegye*, Borovszky Samu, 184–185.)

Egy másik változat szerint Mihailovits Józsefet a szabadságharc idején tanúsított magatartása miatt tizenkét évi börtönbüntetésre ítélték, és több évig a lipótvári börtönben raboskodott, ahonnan néhány év múlva rendőri felügyelet alatt szabadon engedték.

Lőrinc Mihály 1912. szeptember 2-án született Tordán szegény napszámos családban. Az elemi iskolát szülőfalujában, a gimnáziumot Nagybecskereken, a

teológiát pedig Zágrábban fejezte be. Zágrábban szentelték pappá 1937. június 27-én. Pappá szentelése után Tordán tartott bemutató szentmisét, melyen a falu egynegyede részt vett. A szentmise után több száz hívő kísért a templomtól a Nagy utcán végig a Kis utcai szülői házhoz. Ez abban az időben nagyon nagy megtiszteltetés volt számára, de nagy elismerés is a tordai hívők részéről, hogy végre Torda is adott az egyháznak papot. Szolgálatot teljesített Törökkanizsán, Muzslyán, Oroszlámoson, szülőfalujában, Tordán és Beodrán. Meghalt Beodrán, 1978. szeptember 15-én. Temetése Tordán volt 1978. szeptember 17-én.

Kántortanítók

1803-tól 1936-ig a kántori teendőket mindig a tanítók látták el. 1803-tól 1837-ig idősebb Pataki Lajos kántortanító volt a község tiszteletbeli kántora. Olyan kelles és erős hangja volt, hogy azt mondták róla a tordaiak, Udvarnokról is áthallatszik a hangja, amikor énekel a templomban. Ugyanis 1837-ben Udvarnokra ment kántortanítónak. (Benák Imre iskolaigazgató feljegyzése.)

Utána a tanítói és kántori tisztséget fia, ifjabb Pataki Lajos vette át, aki 1874-ig végezte becsülettel kötelességét mindkét helyen. Benák Imre iskolaigazgató feljegyzése szerint a tizenkilencedik században a legmegbecsültebb ember volt a faluban. Ő is részt vett az úgynevezett nagy szaladásban, az 1848/1849-es szabadságharc idején, amikor a lakosság kénytelen volt elhagyni a falut. Néhány év elteltével visszatértek, és Pataki Lajos hű maradt szülőfalujához, visszatért honfitársaival, és tovább végezte munkáját. Negyvenhét esztendő után vonult nyugdíjba.

1884 és 1895 között Pintér Mátyás adai születésű tanító volt a falu kántora. 1888-ban megalakította a dalárdát, 1895-ben tüdőgyulladásban elhunyt. Tordán temették el. Helyébe Biczok Ferenc lépett, aki 1920-ig tanított és kántorkodott.

1920-tól 1935-ig Nagy Bálint volt alkalmazásban.

1935-ben a tordai születésű Benák Imre iskolaigazgató volt a kántor is.

1936-ban Adáról érkezett a faluba a Raffai család. Ekkor Raffai Imre okleveles kántor vette át a tisztséget, aki haláláig végezte munkáját. Halála után fia, Raffai György követte őt.

Az egyházközségünkéről szóló tájékoztatót a következő ránk maradt okirat teljes szövegének az ismertetésével zárjuk: „Az Úr 1799. esztendejében Gr. Pejacsevich Nep. János által telepítettett e község. A telepítés után csakhamar felépült egy kisebb szerű róm. kat. imaház, vert falakkal, torony nélkül a mostani templommal szemben. Az imaház azonban már a jelen század elején a lakosság szaporodásával szűknek bizonyulván, a hívek szívében folyton élt a vágyakozás Istent méltó hajlékban, templomban imádkozni. Végre 1846 április havában megjelent Tordán a község nagylelkű birtokosa: Gróf Pejacsevich Péter, a fent dicsért János fia, s a hívők legnagyobb öröme megígérte, hogy a községhez méltó templomot építtet. 1846. június 2-án tette le Mihailovits József, akkor még püspöki titkár, a község szülötte a templom alapkövét, ugyan ő szentelte fel 1848. december 22-én nagy ünnepélyesség között.

A nagylelkű kegyúri családon kívül főképpen a Mihailovits család buzgólkodott fáradhatatlanul Isten házának ékességén, amely családnak tagjai: M. István uradalmi főtiszt, M. József, zágrábi bíboros érsek bőkezű alapítványainkkal s utóbbi fejedelmi gazdag ajándékával szereztek hervadhatatlan érdemeket Isten házának felszerelésében. Ugyan e család egyik unokája nagynevű elődei nyomdokán haladva, Papik István uradalmi tisztartó buzgólkodása folytán 1879-ben a templomot ízlésesen kifesteti.

Állt a templom félszázadon át sértetlenül. Kimagasló tornyával fennen hirdetve az egy Isten imádatát és a nép hitét, mígnem 1898. március 30-án az Isten sújtó keze ért bennünket. Az első tavaszi villám az említett napon este 7 órakor templomunk tornyába ütött, és kilenc órakor felgyújtotta azt. A tűzvészt jelző rémes harangszóra felriadtak első álmukból, ég az Isten háza! E fájdalmas sóhaj hangzott a környező hívek ajkain. Legott talpon volt a falu apraja-nagyja, nagy fáradtsággal és kitartással ment a mentés, mígnem a toronytűz este 11 órakor a haranglábak felett lokalizálódott. Mentés közben halált megvető bátorság által kitüntették magukat: Sári István, Torma István, Damján Kálmán, Lányi Illés, Rotsing Gyula, Mezei István, Szekeres János, Mészáros Lázár, István fia, Gulyás Illés és Bali Pál tordai hívek. Ezen elszánt és bátor munkájuknak köszönhető, hogy a torony teljesen le nem égett. Leégett a torony kupolájának északi része, faszerkezete és bádogteteje, megingott a kereszt, megrongálódott az óra és a tetőzet. A templom az Adria-i biztosító társulat magyarországi osztályánál volt biztosítva. A tűzkár 661 forintba becsültetett. Ugyanezen összegért Naphok Ágoston nagybecskereki építész elvállalta a torony jókarbahelyezését. Mivel azonban a megingott kereszt gombostól együtt levéttetett, tekintetes Papik István uradalmi tisztartó úr kezdeményezésére és buzdítására gomb és a kereszt újból megaranyozva a villámhárítóval ellátva a mai napon Bezdán József helybeli lelkész által püspöki engedéllyel felszenteltetett, s így már másodízben a torony csúcsára helyeztetett.

Te pedig hitünknek szent jelvénye, oh kereszt Szégyen gyalázat fája egykoron, most halhatatlanság és dicsőség fája vagy! Megdicsőítve, felmagasztalva ott ragyogsz fent Szentegyházunk tornyán! Oh hirdesd arany ragyogásoddal még hosszú századokon át e népnek hithűségét! Légy tanítója jövőben is ama reményeknek és tiszta erkölcsöknek, amelyek a kereszt tövében fakadnak, amely nélkül nem állhat fenn a drága hon. Mert igaz marad a költő szava: Minden ország alapköve a tiszta erkölcs, mely ha megszűnt, Róma megdől s rabigába görnyed.

Kelt az Úrnak 1898-dik esztendejében július 10-én. Őszentsége 13-dik római Leo pápa, őfelsége I. Ferenc József cs. és királyi apostoli magyar király dicsőséges uralkodása alatt. Főispán Kisszombori Rónai Jenő, alispán Dr. Dellamanics Lajos, főjegyző gróf Bethlen Miklós, főügyész Poroszkay Béla, árvaszéki elnök Dr. Mihailovits Ödön, főszolgabíró Lovisser Imre, uradalmi tisztartó Papik István, uradalmi kasznár Hondl János, községi jegyző Cicárevics István, s jegyző Bogner János, községi közgyám és írnok Kovács Gyula, bíró Vastag Ferenc, második bíró Manga Pál, pénztárnok ifjú Tóth István, esküdtek: Gulyás János, Lázár Mihály és Belovai Menyhért, plébános Bezdán József, kántor Biczok Ferenc. Aláírás: Bezdán József s. k. Cicárevics István községi jegyző s. k. Papik István uradalmi tisztartó s. k.”

Megjegyzés: Ez a szöveg teljes egészében annak az iratnak a másolata, amelyet 1898. július 10-én helyeztek el az újra megaranyozott torony gömbjébe, és 1952-ben, a tornyon végzett nagyjavítás alkalmával megtaláltak.



Ilyen állapotban voltak a stációk a felújítás előtt



A felújított stációk felszentelése



Tatarozzák a templomot